

a csehszlovák Prágából jelentetett kimutatása edelmi mérleg a behozatal 1372-ra rugott. Ez év szbehozatal 6022 millió korona volt. az első 58 millió korona. ket bocsátanak arestből jelentik: június 20 iki kevet léptet életbe. lométeres vonalra gy személy, mint os tarifaredukciót igazgatóság az új a fenn és ezzel a megkönnyíteni. vobb vasuti álló- 5 napig lesznek

Cluj-Kolozsvár

végakkorddal zárt vendégszerep bathelyi Sabaria gül a kolozsvári futballbajnoksá helyezése jobb te és a csapatban plés után rándult első nap a bírótól éget szenvedett a arányban eldön- délutáni meccsen, r és a KAC kom- t csapatban sze- kkal megerősöve ia. kívül Buresch és ott volt váloga- a magyar váloga- ntatívjei egészitik eláthatólag teljes dégszerepelt. A lt együttesét — entül méltó ellen- ol igen érdekes ált csapat való- 5 lesz:

shoffer — Fazekas, óth, Rakitovszky,

TESEK

vastagabb betű- tés 50 lej. Allást- Apróhirdetések díja ak ugy továbbitunk Eljegyzési hírek díja 150 lej.

tűnő karban tartott eses Daimler luxus- eladó, Farkas Ernő, preskedő, Cluj, Calea Ferdinand 21.

2734
rfekt német gépirót unk. Radio Informá- iroda, Str. Regina a 18.

Furuncu'ol

egjobb szer min- nemű kelés ellen. Kapható minden ógyszertárban és drogueriában

échenyi-téren külön- atu szoba, esetleg tal, olesón kiadó. — a kiadóban.

ostori-uton kiadó egy a 2 fiatalembernek. a Kadima nyomdában Baron L. Pop 10.

Uj Keletben

Szerkesztőség, kiadó- hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Ma. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá- dvaron és vidéken 5 lej Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 1150

Félévre — — — 600

Negyedévre — — 320

Egy hónapra — — 110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40.—

Egyes szám — — 3.—

1927 június 16 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 132 szám

5687 Sziván 16

A demokrácia hitvallása

Mióta a kormány bukásában robbant ki a belpolitikai krízis, egyik pártgyűlés a másikat éri. A regátban és Erdélyben is, minden párt riadt fújt és a július 7-iki nagy mérközésre igyekszik felsorakoztatni a maga tömegeit. Kolozsváron majdnem minden napra esik egy-egy zászlóbontás s az egymással szemben álló pártok sürün próbálják összetoborozni hiveiket.

A liberálisok és az averescánusok nagygyűlései után, ma a nemzeti parasztpárt százas bizottsága ült össze Kolozsváron. Aki mind a három gyűlésen ott volt, csak az tudja felmérni azt a nagy különbséget, amit a három országos párt nagygyűlése mutat. Az a legalább négyezer ember, aki a „százas bizottság“ mai ülésére Erdély minden szögletéből összesereglet, a hét esztendő óta súlyos megpróbáltatásokkal küzdő és dacoló zászló köré, mintha nem is egy politikai pártnak tágabb vezérkarát jellemezné, hanem Erdély élő lelkiismeretét szimbolizálja.

Volt miniszterek és egykor magas állami méltóságot betöltő politikusok, falusi lelkészek, a román falvak színe-java, a nemzeti parasztpárt intellektuális ifju gárdája szorong a párt hivatalos helyiségének folyosóján, előszobájában és nagy termeiben, fehér virágok és zöld galyak között várják a vezért, akiben annak ellenére, hogy hét esztendő óta nem volt módjában adni semmit, csak kitartásra tudta buzdítani hiveit, ma is olyan töretlen hittel biznak, mint attól az időponttól kezdve, amikor az erdélyi román népek élére állott.

Valahogy még a levegője is más volt a nemzeti parasztpárti gyűlésnek, mint a megszokott politikai népgyűléseknek. A tömeg, amely imponáló fegyelmelzettséggel sorakozott fel a választási küzdelemre induló nemzeti parasztpárt mögött, a gyűlés megkezdésére való várakozás perceiben nem a konkokat osztotta fel egymás között, nem arról beszélt, hogy a pillanatnyi zavarból vagy a kilátásban levő győzelemből hogyan lehetne kinek-kinek pozíciót kihalásznia, de a nemzeti párt programja megvalósításának örült mindenki, ami többet jelent egy egyszerű kormányváltásnál, mert ha kormányra kerül, gyökerében változtatja meg az összes eddigi kormányzasi rendszereket és az egyes országrészeket vagy osztályokat privilegizáló politika helyett széleshorizontu demokráciát és igazságot, egyenlő elbánást ígér mindenkinek.

Van abban valami gigantikus, hogy a nemzeti parasztpárt hétesztendő ellenzéki megpróbáltatás után is eleven valóság. Romániában rendszer az, hogy a kormányok változásával nemcsak a miniszterek, de az állami élet minden apparátusának teljes vezetőgarnitúráját kicserélik, ami azt jelenti, hogy azok, akik hűségesen tartottak ki a nemzeti parasztpárt zászlója mellett, hét esztendő óta nem juthatnak el arra a helyre, amely őket egyébként tehetségüknél, vagy felkészültségüknél fogva jogosan megillette volna. Ez a rendszer magyarázza meg a nagy pártok állandó válságának természetrajzát, amely abban nyilvánul meg, hogy a párt akkor nagy, ha kormányon van, de mihielyt ellenzékre kerül, szánalmasan összezsugorodik, mert a legtöbben jobban fél- tük pozíciójukat, mint politikai elveiket és kény- telen-keletlen, usznak az árral, mennek az új kormány után.

Ez a válság minden pártot kikezdett, csak a nemzeti parasztpártot nem. Voltak krízisei a nemzeti parasztpártnak is. Akadtak egyének és csoportok, amelyek felőrlődtek az ellenzéki élet nehézségeiben és elváltak a nemzeti parasztpárt testétől, de a párt gerince az erdélyi ro-

mánsg színe-java, intellektuális és paraszt tömegei minden krízis ellenére, szilárdan tartottak ki és ma éppen olyan frissen és fűrgén és a meggyőződés ifjui hevével indulnak a harcba, mint hét esztendővel ennekelőtte.

Es ha a nemzeti parasztpárt demokratikus gondolata az ellenzéki megpróbáltatás éveiben urrá tudott lenni minden opportunistá megkörnyékezésén, az ország demokráciát és jobb életlehetőséget áhító közvéleménye biztosan reméli, hogyha a nemzeti parasztpárt és ami ezzel egyet jelent, a demokrácia gondolata, kormánya

kerül, meg fogja valósítani a programját, amely mellett a hétesztendő ellenzéki periódusba kitartott.

Az ország közvéleménye és különösen a kisebbségek annyiszor csalódtak már ígéretekben és várakozásokban, hogy már e beállított- ságuknál fogva is gyanakodással fogadnak minden új ígéro szót, most az egyszer azonban nem hisszük, hogy csalatkoznánk, mert az íg- reteket ezuttal nemcsak a politikusok, hanem az erdélyi román nép is garantálja, amely a gyulafehérvári gondolatot megteremtette.

Ha Maniu és Bratianu szombatig nem egyeznek meg, a Stirbey-kormány lemond?

(Bucuresti-Bukarest, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Adeverul“, „Lupta“ és „Politica“ ismét foglalkoznak a Stirbey-kormány állítólagos lemondási szándékáról kolportált hírekkel. Kifejtik, hogy ezeket a híreket érdekelt helyen kolportálják választási célokra. A király a politikai kibékülést óhajtja és semleges kormányt kíván a szabad választások vezetésére. Ez azonban a leghévesebb küzdelmet jelentene, amelyet a kormány nem tudna megfékezni. Ezért a kormány lemondana.

A „Lupta“ szerint bizonyos politikai körök azt mondják, hogy a Stirbey-kormány sorsa meg van pecsételve, illetve az egy Bratianu—Maniu közötti megegyezéshez van kötve, amennyiben ez a megegyezés nem jönne létre szombatig, úgy a liberális miniszterek kilépnek a kormányból, hogy lehetetlenné tegyék Stirbey misszióját és ezzel az egész kormány bukását előidézzék.

A „Lupta“ szerint ebben az esetben nincs kizárva, hogy Stirbey hivatalnok-kormányt alakít a király által kapott megbízás keresztülviteléhez.

A „Politica“ című lap szerint liberális körök biznak abban, hogy Maniu és Bratianu között legkésőbb hétfőig létrejön a megegyezés.

Maniu kormányprogramot adott a százasbizottság kolozsvári ülésén

(Cluj-Kolozsvár, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt 10 órára volt összehíva a nemzeti párt Deák Ferenc-uccai klub-helyiségébe a párt ugynevezett százas bizottságának plenáris ülése, amelynek programján a politikai élet legujabb eseményeinek megvitatása és a pártnak a választásokon követendő magatartása volt kitzúve. Az ódon épületet friss zöldgalyakkal díszítették fel a párthívek, a kapu előtt rögtönzött zöldgalyakból font dísz- kapu várja a döntő fontosságú gyűlésre Erdély minden részéből egybesereglett párthíveket és várja Maniu Gyulával az élen a párt vezéreit. Az utat, amely a kaputól a lépcsőn keresztül a klub helyiségébe vezet, mezei vadvirágokkal hintették tele, — mindenütt virág és zöld, a remény színei, amelyeket a hét évi ellenzéki keserű napjai sem tudtak megingatni a párt-

vezérekben, még kevésbé azonban a nemzeti parasztpártért lelkesedő erdélyi néptömegekben.

Gyűlnek a párthívek

Már a kora reggeli órákban gyülekezni kezdtek a klubhelyiségben a párthívek. Egymás után érkeznek be a vidéki delegációk, Erdély legtávolabbi zugaiból, Fogarasmegyéből és a Máramarosból egyaránt. Nagyszámu parasztság is egybesereglik a gyűlésre és derűs optimiz- mussal vitatják meg a választások eselyeit, a kormányrakerülés lehetőségeit. Mindenütt vidám, mosolygó arcok. A lassan gyülekező pártvezé- reket, volt képviselőket és szenátorokat hangos éljenzések fogadják. Pop-Csicsó István, Bocu Sever, Coicu Nitescu körül kisebb csoportok alakulnak ki, amelyek élénken vitatják az Averescu kormány bukásának zavaros történetét.

Az alkotmányosságért és törvényességért

— Ezek a választásokon, — mondja Pop Csicsó — el kell dölnie annak, hogy van-e alkotmányosság és törvényesség az országban. A nemzeti parasztpártot erőszakkal, cselszövés- kel, intrikával távoltartották a kormányzástól és hét év óta a leghazárdabb játék folyik a közakarrattal. Ugy hiszem, a nagy néptömegek türelme, amelyeket kifacsartak valósággal, hogy a közpénzeket magáncélokra használják fel, a végsőkig feszítve van.

A közakaratnak egy újabb eltiprása könnyen katasztrófálissá válhatna.

Igy mondja a gyulafehérvári nemzetgyűlés volt elnöke és a körülötte lévők élénken bólin- tanak szavaira. Egy másik csoport egy volt miniszter szavait hallgatja, aki közismerten nem nagy barátja a liberálisoknak.

— Mit szól kegyelmes ur — kérdeztük — Bratianu Jonel és Maniu Gyula találkozásához?

Timeo Danaos...

— Timeo Danaos et dona ferentes! Csak azt szeretném már látni öcsém, hogy mi fog kiszülni belőle.

— Mit gondol kegyelmes ur, valóban szabadok lesznek a választások?

— Ha szabadválasztások lesznek — válaszolja a volt miniszter, — akkor négy hét múlva Maniu Gyula lesz Románia miniszterelnöke.

— Ugy van, ugy van! Hangzik jobbról és balról is erre a kissé patetikusan elmondott kijelentésre, amelynek élénk visszhangja támad a terem legtávolabbi zugaiban. A nemzeti parasztpárt a reneszánszát éli át az országban és a közelgő események izgalma a lelkesedésnek minduntalan megnyilvánítására villanyozza az egybegyűlteket.

— Csak engedjenek bennünket az urnához — mondja Bocu Sever. A tavalyi választás

kon is azért győzött a nemzeti parasztpárt Erdélyben oly hallatlan terror ellenére is, mert nem hitték, hogy ily nagy népszerűségnek örvendünk. Különben minden bizonnyal egyáltalán nem engedték volna leszavazni választóinkat...

„Nem is kell propaganda“

Tíz óra már régen elmúlt, de Maniu és a szűkebb vezérkar még mindig nem érkezett meg. A terem, amelyben a gyűlést megtartják, már régen zsúfolásig megtelt az egybegyűttekkel, az előszobákban és folyosón mozogni sem lehet a résztvevőktől. Egyetemi tanárok, intellektuelek, lelkesek, papok, ügyvédek mellett gyolcsnadrágos parasztnok nagy serege eleven bizonyítékképpen annak, hogy milyen páratlan népszerűségnek örvend a nemzeti parasztpárt az erdélyi románság legszélesebb rétegeiben. A tömegben feltűnik több magyarpárti korifeusz

Maniu Gyula beszél

Maniu Gyula elfoglalja az elnöki széket, mellette Bocu Sever, Voicu-Nitescu, Pop Csicsó István, Ghiulea professzor foglalnak helyet. Az ülés elülte után Maniu Gyula emelkedik szólásra. Megállapítja, hogy a komiténak 125 tagja van jelen, tehát abszolút többség, amelynek folytán az ülés határozatképes.

Kegyelttel emlékezik meg dr. Laurentiu Popról, a komité időkben elhunyt tagjáról és az ülés felállással áldoz dr. Pop emlékének. Majd megkezdi expozeját.

— Több, mint egy éve annak — mondotta Maniu — hogy a komité utolsó ülését tartotta. Tudjuk mindannyian, hogy az elmúlt esztendőben a közakarat ellenére Averescu tábornok került kormányra (le vele!), bizonyos machinációk útján, amelyeknek eredete csak most kezd megvilágosodni előttünk. A nemzeti parasztpárt minden terror, uralások és választók legyilkolása ellenére is, 34 képviselőt és 14 szenátort küldött az elmúlt parlamentbe. Az októberben mevalósított fúzió, mely egy szervezetbe kapcsolta Románia két legnagyobb demokratikus pártját és a velük érző tömegeket, olyan morális és politikai erővé emelte a nemzeti parasztpártot, amelyet nem lehet továbbra félretolni az államélet vezetésétől.

A közvéleménynek minden megnyilatkozása amellet bizonyított, hogy az ország hatalmas többsége mellettünk van és az Averescu-kormány hatalomra kerülése a látszatnak csalfa játéka volt csupán. Az események igazolták azonban azt az igazságot, hogy látszattal és fikcióval az ország közvéleményével szemben nem lehet kormányozni. Az Averescu-párt úgy került hatalomra, hogy szolgásgót fogadott a liberális pártnak és azonnal megbukott, mihelyst ez megvonta tőle támogatását.

A király kívánsága!

A bukást követően Öfelsége a király magas akaratából úgy döntött, hogy semleges választási kormányt állít az ország élére, amelynek az a hivatása, hogy biztosítsa a szabad népakaratnak megnyilatkozását. A nemzeti parasztpárt az uralkodó hívó szavának engedelmeskedve, elküldte négy képviselőjét ebbe a kormányba, hogy ellenőrizzék a választások szabad lefolytatását. A nemzeti parasztpárt nem vállal felelősséget a mostani kormányzat intézkedéseiről, amely a nemzetgyűlések összeültének napján át fogja adni helyét annak a kormánynak, amelyet a népakarat ki fog jelölni. A pártnak mindenesetre gondja lesz arra, hogy olyan tisztviselőket, akik a kormányintézkedések ellenére is megkísérlik a választások meghamisítását, vagy az erőszakot, hogy ezeket eltávolítsuk helyükről.

Két világnézet harca

Hét éve annak, hogy Vajda Sándor volt a miniszterelnöke az országnak. Ez idő óta a pártot szakadatlanul támadták minden oldalról, hogy életét elvegyék, de úgy a vezetők, mint a párttagok milliói kitartottak a pártot kalauzolói eszmék mellett. Ezóta az idő óta az országot a legsúlyosabb gazdasági válság sújtja, a valutafluktuációk válságba sodorták a

Volgahajós

nak alakja is.

— Nézzem körül szerkesztő ur — jegyzi meg az egyik pártvezér — még választási propagandát sem kell csinálnunk. Erdély anélkül is mellettünk fog szavazni...

Végül 11 óra után néhány perccel jelentik, hogy megérkezett Maniu Gyula, a pártvezér. A zsibongás azonnal elcsitul, az arcok ünnepléses kifejezést öltenek és midőn a folyosón feltűnik Maniu Gyula alakja, véget nem akar érni az éljenzés. Kiséretében a szűkebbkörű pártvezetőség: Dan Sever pénzügyminiszter-helyettes, akinek hasonlóképpen kijut az ünneplésből, dr. Boila Romulusz egyetemi tanár, dr. Socol, dr. Hatiegan Emil stb. Néhány percnyi bizalmas tanácskozást folytat Maniu a vezetőséggel, majd kezdetét veszi az ülés. A terembe belépő Maniut leirhatatlan, percekig tartó éljenzéssel fogadják.

termelőosztályokat. E választásokkal azonban történelmi pillanathoz értünk el. Az országnak választani kell két világnézet: a liberális párt reakcionárius, konzervatív politikája, kizsákmányoló centralizmusa, vagy a nemzeti parasztpárt széles fejlődést, közszabadságot, egységes decentralizációt, a gazdasági fejlődést és a közjót garantáló haladó demokratikus principiumait között. Az ország hét év válságában egy lejtő szélére jutott és most, e történelmi pillanatban az állam polgárainak kezébe van letéve az ország sorsa.

— Tudomására jutott, hogy a liberálisok mindenütt azt hirdetik: bármilyen is történjék, ők

A gyűlés határozatai

Lelkes felhívással végzi beszédét, majd Ghiulea professzor felszólalásával az ülés véget ért. A vezérőbizottság tanácskozással vonult vissza, majd a délután folytatódó ülésen be-terjesztette a határozati javaslatot, amely a következőket tartalmazza:

Az erdélyi és bánati központi tartományi bizottság üdvözlöi Öfelsége a királynak ama elhatározását, hogy egy választási kormányt nevezett ki, amely garantálja a nemzeti akarat szabad megnyilvánulását egy jobb jövő augurjaként és szívből kívánja Öfelségének a mielőbbi teljes felgyógyulást.

A tartományi bizottság helyesli a pártvezetőség azon rendelkezését, hogy a választási kormányba 3 minisztert és pedig: Popovicit Mihályt, Junian Gergelyt és Pan Halipát, továbbá egy államtitkárt, névszerint Dan Severt deignálta, teljes bizalmát nyilatkoztatja irántuk és kéri, hassanak minden erejükkel a szabad választások munkájának biztosításához.

A tartományi bizottság megbizsa az erdélyi és bánati választási küzdelem vezetésével az erdélyi és bánati provinciális szervezet végrehajtóbizottságát.

Felhatalmazza a végrehajtóbizottságot, hogy a központi pártvezetőség jóváhagyásával esetleges országgrészi vagy megyei választási kartelleket kössön és teljhatalommal megtegyen minden intézkedést a választási küzdelem érdekében.

A tartományi bizottság teljes bizalmát

A néppárti vezérek frontja Goga ellen

A néppártban egyre erősödik az az áramlat, amely Goga volt belügyminiszter ellen irányul. A Goga elleni kampányt Petrovici volt miniszter irányítja és a politika, amely az Averescu-kormány uralkodásának idején a volt közoktatásiügyi miniszter álláspontjának félhivatalos szócsöveként szerepel, ma megkezdte az attakot Goga ellen.

A volt közoktatásiügyi miniszter és barátai, Dori Popovicu a volt bukovinai miniszter és Rascanu tábornok tudvaleg Averescu tábornok nevében kollaborációs ajánlatot tettek a nemzeti parasztpárt vezetőségének. A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága azonban hosszabb tárgyalás után kategorikusan elvetette az ajánlatot azzal, hogy semmilyen megállapodást nem hajlandó kötni a néppárttal, míg annak tagjai között Goga is ott szerepel.

Goga fenyeget?

A nemzeti parasztpárt üzenete a néppárt

kerülnek kormányra. Nem vonom kétségbe a liberális párt erejét, de bizonyos az, hogy ezalkalommal Öfelsége azért óhajtott szabad választásokat, mert tudni akarja: kit kíván az ország vezetőül. És én hinni akarom, hogy a közvélemény egyhanguan mellettünk fog megnyilatkozni és hogy a választásokból győztesen kikerülő nemzeti parasztpárt át fogja vehetni az uralkodó kezéből az ország vezetését!

Pop-Csicsó beszél

A beszédet tomboló lelkesedéssel fogadta a hallgatóság és a gyűlés ismét percekig megakadt a meg-megújuló tapsviharokban. Végül Maniu javasolja, hogy a vezérőbizottságot delegálják az általa elmondottak ratifikálására és a határozati javaslat megszövegezésére. Az ülés az indítványt elfogadja.

Pop Csicsó István emelkedik ezután szólásra. Maniu nyugodt fölényvel, behizelgő meleg hangon elmondott beszéde után szinte éles kontrasztot képez az öreg harcos stentori hangja és pózoló gesztusai. Alighogy megkezdte beszédét, belépnek a terembe az expresszel érkezett Mihail Popovicu pénzügyminiszter Vajda Sándorral és Vlad Aurellal, akiket állva hosszan ünnepel a hallgatóság. Végül elül a zaj és a Pop Csicsó megtartja beszédét.

— Elérkezett a leszámolás órája! — mondja. Vessünk véget az álnok eselszövéseknek, a korrupciónak, amely odajuttatott bennünket, hogy ma az egész világ nevet a mi országunkon, mert megtörténhetett az a szegény, hogy egy miniszter nemcsak, hogy lopott a köz pénzéből, de még azt is merészelte mondani, hogy Romániában hagyományos szokás a lopás!

fejezi ki a pártvezetőség iránt, köszönetet mond a párt parlamenti tagjainak munkájukért és fáradságukért és különösen elnököknek, Maniu Gyulának, aki iránt legnagyobb hálájának, végtelen bizalmának ad kifejezést sokkal inkább, mint valaha, mély meggyőződéssel államférfiúi bölcsesége iránt. Üdvözlöi valamennyi régi királyságbeli, beszarábiai és bukovinai provinciális testvérszervezet valamennyi tagozatát.

A tartományi bizottság bizalommal és bizonyossággal várja, hogy a választásokból a törvényesség és szabadság rendszere következik és meg van győződve, hogy a szabadválasztások bizonyítani fogják, hogy az ország a nemzeti parasztpárt mellett áll, hogy a román nép a politikai szabadságra érett és azt megérdemli, ebben a tekintetben a multat eltörlik és elfelejtik és új korszak veszi kezdetét: a megelégedés és jog órája az összes örökre egyesült tartományokban.

A bizottság felhívást intéz az összes választókhoz, hogy teljes fejelemmel, szolidaritással őrizzék meg és biztosítsák a választási harc egész ideje alatt szabad polgárokhoz méltóan a rendet és a nyugalmat.

A javaslatokat egyhangulag elfogadták. Maniu Gyula nem utazott vissza Bukarestbe, hanem holnap is Kolozsvárt marad és csak holnap este megy vissza a fővárosba.

Mihail Popovicu pénzügyminiszter — akit halaszthatatlan ügyei elszólitottak — még az esti expresszvonattal visszautazott a fővárosba.

összes vezetőségi tagjai között nagy elkeseredést szült Gogával szemben és minden oldalról tudomására hozták Gogának, hogy nemcsak a párt vezetőségében, de a párt tagjai sorában sem látják szívesen.

Goga azonban a „Lupta“ jelentése szerint felvette a feléje dobott kesztyűt és a pártban viselt vezető pozíciójától nemcsak, hogy nem hajlandó visszalépni, de egyenesen megizente Averescu tábornoknak, ha kíséreltet tesznek eltávolítására, úgy ő porrá fogja zúzni a néppártot.

A „Romania“ éles cikke

Gogának az „Indreptarea“-ban megjelent hatalmas cikke, amelyben támadólag védekezik

Volgahajós

személye ellen indított éles visszhangot vetett ebben a cikkében sofis beállítani a helyzetet, nevezett zsidó sajtó és kijelenti, hogy belátt alatt a nemzeti sajtót déssel nem zaklatta, a sajtót fékezte meg.

A magyar válasza

A magyar párt választásában még ma is a legkódta és a ma össze Bukarestből visszatért. lete mellett tartotta me nyolc óráig nem adott magyar párt kebelében ellentétes orientációk a délelőtt folyamán kis magyar-német önálló li összpontosultak, amely elnöki tanács javaslatot tészőbizottsági ülés elé. tesülésünk szerint, nem lönbböző orientációju cso

A magyar párt ve párttal való együttműködéséget, de az elnökség a magyar-német válaszállást. Az elnöki tanács

Két nagy

Rosenfeld és

(Cluj-Kolozsvár, tudósítójától.) Tegnap vár határában lévő f nyen végzetessé válh Androvcis és Rosenfeld Tordáról jövet, autóját lejtőre érve Fromm, I vette észre, hogy az tot. A nehéz turaautó dott lefelé és az utasokat, hogy arra csaknem teljes félkör vesztett autó a mély

Kör Lo

A német sajtó A mos

Berlin, június 16. már szinte egy vértégia és Oroszország dettebbé és elszánta ország a legkönyörte arra, hogy az angol ellenforradalmi megt Anglia minden diplo szik, hogy a szovje megszervezze s ha erkölcsi frontot alk

Kétségtelen, hogy szintén nem válogat fel pozitív eredmény alatt álló államok sajtóban, mely most a német sajtó sajtó a legutóbbi o mélyen elítéli az or önkényességét. A szovjet a legutóbbi totta erkölcsi preszt írja, hogy az orosz leme irányítja. A l rénylettel kapcsoló kivégzése, amelyek szankcionálnak ven

Volg

A jóság hete Párisban

Párisban mindig megvolt a hajlam arra, hogy kegyeletes dolgokból a malícia essenciáját szűrje le. A gall esprit, még az elérzékenyülés pillanatában sem tagadja meg magát: tud gonyolódni a saját könnyein. És ebben: a maliciára való hajlandóságban él örökkévaló életet Páris forradalmisága, mely fittyt hány minden hazug konvenciónak s amennyiben nem tud ellenük erőszakkal fellépni, hát agyonveri őket egy-egy jól formált fintorral.

Páris e napokban lázban ég. És ebben a lázban a pokoli guny és az emberi megatottság összevegyült hőforrások törnek fel, hogy egy héten át megöntözzék a kiszikkadóban lévő szenzáció humuszát. Párisban tegnap — mint olvassuk — kezdetét vette a „jóság hete“, amit a prospektus szerint „az irodalom, a művészet, a társadalom legkülönbözőbb reprezentánsai, valamint az összes felekezetek legelső egyházi méltóságai rendeznek“, — nyilván nemcsak a maguk, hanem a tömegek örömeire és szórakoztatására.

Aki ismeri Páris, — az percre sem fog meghatódni ezen a szenzációs ötleten, legalább is Párisban senki sem fog. Mert Páris tudja, hogy a jósághoz elsősorban jó emberek kelljenek s Anatole France szerint ilyenek még a szentek között is ritkán akadnak. Nyilvánvaló tehát, hogy a „jóság hetét“ nem a jó emberek, hanem ellenkezőleg: a rossz emberek mulattatására eszelték ki, amiből legkevesebb hasznót a kényszerűségből jóvá lettek, azaz a nyomorultnak fognak látni. Ellenben a párisi áruházak tulajdonosai, akiket nehéz elképzelni a jóság angyalaiként, a nyomorultak számára vásárlandó cikkekből hatalmas forgalmat fognak profitálni, a különböző egyesületek szónokai alkalmat találnak arra, hogy az utcsarkokon hangjukban gyönyörködjenek, a Poubourg Saint Germain, vagy a Szajmán-tuli arisztokrata-negyed finomkás hölgyei hivatalos alkalmat nyernek arra, hogy ajkakra a Coty-féle rízs ivélez a legmegejtőbb világfájdalmat ölték fel és szemükben az atropintól kiváltott izgalom nyomán csillogó könnyek hangsúlyozzák alá szívük érzelmekkel való telítettségét.

Félek, hogy egyedül a hivatásos gonoszok lesznek azok, akik ezen az ominózus héten nem akarnak majd a jóság pózában tetszelegni, Lucifer szerzetesei, akikben mindig van annyi profán elvetemültség és elvakultság, hogy gonyolódjanak az alkalmi könnyek felett és bizalmatlanok legyenek ama fájdalommal és könnyörülettel szemben, mely a legvakítóbb fényezés, a legprofánabb jólét és a leghivatalosabb életöröm magasából, keztyűs kézzel ereszkedik le a nyomorúsághoz, melyet a vigalom örökkévalósággá nyújtott napjaiban a vigadozók észre sem vettek, vagy ha észre is vettek: durvának és alacsonyrendűnek bélyegeztek meg.

Páris, az okos, szivtelen és mégis elragadó Páris mindennek tudatában, nagyon is tudatában van. És talán éppen ez a tudatossága teszi indokoltá, elviselhetővé, sőt kedvessé ötletét a jóság hetének megrendezésére.

Valahogyan úgy hat ez az egész rendezvény, mint egy orvosi előírás, mint egy gyönyörűség

Volgahajós

katharizis, mely arra jó, hogy a hiúságban, gögbenjölétben megcsömörölköttek egy héten keresztül a meghatottság és alázat limonádéjával táplálkozva, — utána annál tisztultabb gyomorral, önzéssel és életkedvvel vessék magukat a gonoszság virágainak és virágmézének élvezetére, még pedig nem is olyan művészi céllal és l'art pour l'art elragadtatással, mint ezt Baudelaire, a „Fleurs de mal“ költője cselekedte.

És különben is, valljuk be: a hivatásos jóság a technikai civilizáció, antiromanticizmus, a pszichoanalízis korában elvesztette varázsát, elvesztette jelentőségét. Ezért hat archaikusan és még inkább maliciózusan a párisi „jóság hete“. A mai kor nem kedvez többé az egyéni jótékonykodásnak, melyről bebizonyosodott — még pedig az esetek többségében — hogy igen sokszor bornirt dölőfők takarója és nem az irtalom alázatos cselekedete. Nem önfeláldozásból származik, hanem a sors nyomorultjait, a szenvedőket tekintni vívészeti kísérleti nyulnak, vagy áldozatnak, amelyen a maga hiúságának és jóságának szérumát próbálja ki. A modern lélektan még az igazi, őszinte jóságra is ráütötte az önzés

Goga Stirbey hercegtől kéri a belügyminisztériumi titkos alap felhasználásának igazolását

A patriarcha, Petala tábornok és a Banca Nationala kormányzója vizsgálta felül a 13 millió ügyét

(Bucuresti-Bukarest, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Goga nyílt levelet intéz az „Indreptarea“-ban a miniszterelnökhöz, kérve, hogy igazolja a sajtó által kifogásolt 13 milliót, melyet államcélakra költött. Goga megjegyzi, hogy tegnap személyesen meglátogatta a miniszterelnököt, aki kijelentette, hogy a volt belügyminiszter titkos alapjainak felhasználása nem igazolható a nyilvánosság előtt, mert a rendelkezési alap költségeinek nyilvánosságra hozatala ellene volna a szokásoknak és törvényeknek. Stirbey herceg kijelentette Goga előtt, hogy ő sem vetné magát alá ellenőrzésnek a titkos alapok felhasználása tekintetében. Goga közli még, hogy egy zsüri kiküldését kérte, amelynek tagjai lennének a patriarcha, a Banca Nationala kormányzója és a hadsereg legmagasabb rangú tábornoka és ez a zsüri már tegnap összeült, megvizsgálta a 13 millió ügyét és a betervezett nyugták alapján konstata, hogy

bélyegét. Az ember azért jó, azért önzetlen rendszerint, hogy megnyugtató igazolást nyerjen a maga számára.

Nem a jók, hanem az intézményes jólét társadalmára van szüksége a világnak, mert ebben a világban a jóság azután tényleg önzetlen lehet: örvendezés a mindenki öröme.

Páris irtalmasai ezt is tudják, mert Páris mindent tud, Páris mindent megért. Innen indult ki az a nagyszerű mondas, hogy mindent megérteni annyi, mint mindent megbocsájtani. És Párisnak van szíve — önmagához, ha megbocsájtani kell önmagának. Tudja, hogy a „jóság hete“ arra mindenesetre jó lesz, hogy jól mulassanak az emberek. Ötletnek ragyogó mindenesetre, legalább is olyan pompás, mintha a „rosszaság hetét“ rendezték volna meg. Lehet, hogy erre is sor kerül. Legalább is az igazi jók érdekében illő volna megrendezni, ama naivak mulattatására, akik az élet komoly szomorúságainak terhét viselik vállaikon és van olyan jó szívűk, hogy az emberek többségének, a rosszaknak is segítsenek, esetleg egy kis jóságot kölcsönözzenek nekik. Salamon László

Ujabb katasztrófa előtt az angol szénipar

Franciaországban túlprodukciónak miatt már csak beviteli engedéllyel lehet szén importálni. Ujabb szénstrájk fenyeget Angliában?

(London, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi hónapok során az angol szénipar helyzete következetesen rosszabbodott és hozzáértő körök megítélése szerint egészen bizonyos egy új súlyos válságnak talán még ebben az évben való bekövetkezése. E helyzet fölismerésében az angol szénipar külföldi rendelői a hosszulejratu szerződés megkötését mellőzték és voltak hatalmas középeurópai szénrendelő cégek, amelyek Angliában eszközölt rendelkezéseiket felére redukálták, azaz az indokolással, hogy nem kockáztathatják a szállítások megszakítását, aminek a várható munkabeszüntetés esetén minden körülmények között be kell következnie.

Az angol széniparra fölülte jellemző az a legutóbbi negyedévi jelentés, amit Südwales, a legjelentékenyebb szénipari centrum tett közzé a munkabérek szabályozása érdekében. Ennek a kerületnek a szénbányái az ország legjobban megszervezett ilyen természetű ipari üzemei és minthogy a walesi szénnek világmárkája van, az árak tekintetében is kivételes helyzetet élvez. Mégis a legtöbb walesi bánya az említett időszak leforgása alatt 216.000 font sterlingnyi deficitet szenvedett.

A nagyarányú veszteségek ellensúlyozásául a bérek redukációját szorgalmazták a gyárosok, de ez sem védelmezte meg őket súlyos veszteségek ellen. Ennek viszont az üzemek visszafejlődése az első közvetlen következménye. A sülyedés pedig tartósan igérkezik már azért is, mert a gyárosok legközelebb újabb bérvizióra készülnek. Ez pedig nem lesz hatás nélkül a szakszervezetekre, amelyek ellentállás nél-

kül nem fogják tűrni a munkabérek csökkentését és nem biztos, hogy a kormánynak elég ereje lesz a szénkrízisnek a munkásság börtén való megvívására.

De az angol szénkrízis csak részletproblémája a világ széntermelése válságának. Mindenütt a túlprodukciónak jelenségei mutatkoznak, az exportpiacokon egyre fokozódik a verseny, ami az árak fölszínén tartása érdekében az egyes államokban a bányatulajdonosoknak azt a kívánságát idézi föl, hogy a hazai széntermelés elől zárják le a vámsorompókat. Franciaország közgazdasági élete már ebben az irányban orientálódik, aminek legoklatásabb bizonyossága az a rendelet, amely a külföldi szén behozatalát külön állami beviteli engedélyhez köti. A rendelet június tizenkettődikén lépett életbe és bizonyos, hogy a világ szénkrízisét ki fogja élezni, az angol széntermelésre nézve pedig katasztrófális következményeket fog maga után vonni.

Volgahajós

és elismerten tökéletes az
Elsőrangú Underwood
egy váltós portable írógép

Kapható a vezérképviseletnél:
Office Equipment Company, Oradea

Amerik

Washington
Államok elnöke
kézírtgatosi ha
kalmából beszéd
Az elnök to
zólta, hogy az
Egyesült-Államo
költőgvetési töl
előtendő költség
becsülik. „Ha a
is folytatjuk —
tosra vehető a t
fizető polgárok l

Megölt

Fo
(Bécs, júniu
Traian Grozave
megrendítő tra
bécsi törvényes
a jövő hét szer
törvényeszek, a
Most a tárgyal
vényeszeki elnö
belépőjegyeké
lapokban vált
mely szerint az
több helyet
löknek.

Tudvalevő,
ben komoly fo
hogy a bécsi h
hatóságoknak s
ság itélkezésk
sult igényt azo
sitotta el, hogy
történt, a vádl

Óriási e kezd

(Bécs, júniu
A bécsi egyete
az Uj Kelet hi
sorban az oszt
amennyiben az
tulnyomó többs
sürgősen elutaz
ságok a social
joghallgatót fél
ból, ezalatt azo
tes diákok veze
van az egyetem

Kedden regg
megszokott keze
gikus esemény
egyetem kémiai
adatok kezdetén
és diáklány gyű
adó-termének aj
hogy az előad
mégis csak meg
kémiai orvostan
lent hallgatói a
ratoriumi kísérle
nem türtek hale

A kísérletek
szor laboratóriu
azonban utközb
tét és összecsett
a szomszédos C
segélyért.

Közben Fron
remegni kezdett
egészen elkélt
kémika orvosi
válságos volt. Te
nagy mennyiség
azonnal működés
teljes órán át ta

Amerika nem gondol az európai adósságok revíziójára

Coolidge nagy beszéde a közigazgatási kongresszuson

Washington, június 15. Coolidge, az Egyesült-Államok elnöke e hónap tizenegyedikén az Unió közigazgatási hatóságai vezetőinek kongresszusa alkalmából beszédet tartott a közigazgatás alapelveiről. Az elnök iktatókötetet ajánlott és egyben közölte, hogy az elmúlt kincstári esztendőben az Egyesült-Államok öt százkilencvenkilenc millió dollár költségvetési többletét máris biztosítva van. A jövő esztendő költségvetési többletét 338 millió dollárra becsülik. „Ha a takarékoság politikáját továbbra is folytatjuk — mondotta az elnök — akkor biztosra vehető a belső adósság csökkentése és az adófizető polgárok lehető tehermentesítése.

Közölte továbbá, hogy a francia adóssági szerződés még mindig nincs ratifikálva és emiatt a belső adósságot még mindig nem lehet a kívánt mértékben törleszteni.

Az elnöknek ez a kijelentése arra enged következtetni, hogy az amerikai kormány távolról sem gondol az adósságok revíziójára, mint azt az európai államokban még mindig remélik.

Lord, kincstári igazgató beszélt Coolidge után és közölte, hogy az amerikai nemzeti adósság a háború befejezése óta nyolcmilliárd dollárral csökkent. Amerika kincstári adóssága ma 18.6 milliárd dollár.

Megöltek egy bécsi professzort az egyetemi zavargások izgalmai

Félévre kizárják az egyetemről a szocialista diákok vezérét

(Bécs, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Traian Grozavescu, a nagy román operaénekes megrendítő tragédiájának epilógusára készül a bécsi törvényszék. A gyilkos asszony bűnpörét a jövő hét szerdáján kezdi tárgyalni a bécsi törvényszék, amelyet óriási érdeklődés előz meg. Most a tárgyalás előtt egy héttel már, a törvényszéki elnök olyan ostromnak volt kitéve belépőjegyeikért, hogy a törvényszéki iroda a lapokban volt kénytelen közzétenni hirdetés, mely szerint az eddig kiadott jegyeken felül több helyet nem biztosíthatnak az igénylőknek.

Tudvalevő, hogy a Grozavescuné bűnpöréte komoly formában többször esett szó arról, hogy a bécsi hatóságok Grozavescunét a román hatóságoknak szolgáltatják ki, hogy román bíróság ítélkezze felette. Ezt a mindenképpen jogosult igényt azonban a bécsi bíróság azzal utasította el, hogy miután a gyilkosság Bécsben történt, a vádlott asszony nem adható ki ha-

zája bíróságára számára.

A fokozott érdeklődés Grozavescuné sorsa irányában nemcsak azért érthető, mert egy nagy énekes korai halálának megtorlásáról van szó, hanem azért is, mert a bécsi törvényszéknek kell döntenie abban a kérdésben, hogy Grozavescuné beszámítható állapotban követke-e el tettet, illetőleg a féltékenység feljogosít-e bárkit is arra, hogy vélt, vagy tényleges sérelmének megtorlására a végső eszközökhöz nyuljon.

Tudvalevő az is, hogy a bécsi egyetemi tanárok véleménye Grozavescuné beszámíthatósága tekintetében meglehetősen megoszlik: vannak, akik lélektanilag beszámíthatatlannak tartják Grozavescunét, vannak olyanok, akik teljesen beszámíthatónak. Éppen ezért a tárgyalásnak nemcsak a bűnösség kérdésében kell majd döntenie, hanem egy bonyolult probléma fölött is, amely természetesen fokozza a bűnpör iránt megnyilvánuló érdeklődést.

Óriási érdeklődés mellett a jövő hét szerdáján kezdik meg Grozavescuné bűnpörének tárgyalását

Már elkellék az összes belépőjegyek a tárgyalásra

(Bécs, június 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi egyetemi zavargásoknak, amelyekről az Uj Kelet hírt adott, nagy hatások voltak elsősorban az osztrák főváros idegenforgalmára, amennyiben az ünnepi hétre érkezett vendégek túlnyomó többsége a zavargások hatása alatt sürgősen elutazott Bécsből. Az egyetemi hatóságok a szocialista diákok vezérét, Tschadek joghallgatót félévre kizárták a hallgatók sorából, ezalatt azonban Körbernek, a horogkeresztes diákok vezetőjének szabad ki- és bejárása van az egyetemen.

Kedd reggel nyolc órakor, az előadások megszokott kezdésének idején egyébként tragikus esemény játszódott le a bécsi orvosi egyetem kémiai orvostani tanszékén. Az előadások kezdetének időpontjában egész sor diák és diáklány gyűlt össze Fromm professzor előadó-termének ajtajában, abban a reményben, hogy az előadásokat talán a nap folyamán mégis csak megkezdik. Dr. Emil Fromm, a kémiai orvostan professzora valóban meg is jelent hallgatói sorában, azonban csupán a laboratóriumi kísérleteket folytatták, miután azok nem tűntek halasztást.

A kísérletek befejezése után Fromm professzor laboratóriumából magánlaká felé indult, azonban utközben hirtelen elvezette eszméletét és összeesett, úgy, hogy hallgatói azonnal a szomszédos Ortner klinikára rohantak első segélyért.

Közben Fromm professzor egész testében remegni kezdett, arca fúrgásra sápadt, körmei egészen elkéültek, úgy, hogy mire az Ortner-klinika orvosi megérkeztek, állapota már igen súlyos volt. Természetesen a laboratóriumban nagy mennyiségben található oxigéntartályokat azonnal működésbe léptették, azonban csak két teljes órán át tartó szakadatlan munka után

sikerült végre a professzort nagynehezen átszállítani az Orient-klinikára, ahol azonnal a legerősebb injekciókat alkalmazták, ezek már nem segíthettek, mert Fromm professzor rövidesen kiszenvedett.

A professzor közvetlen környezetéből nyert hírek szerint halálát az egyetemi zavargások és az ezzel kapcsolatos események idézték elő, amennyiben a bécsi egyetemnek ez a világhírű professzora túlságosan nagymértékben vette szívére azt, hogy előadásait kénytelen volt abbahagyni.

Kotta LEPAGE-nál legolcsóbb — CLUJ

Olcsóbban, mint bárhol

vásárolhat az

„AU PRINTEMPS“

(volt MISSIR)

divatáruházában

Mátyás király- CLUJ Központi száll-
tér 28. sz. a m. lodaépületében
mert az összes divatcikkeknel (selyem,
szövet és mosó áruknál) újabb nagy ár-
leszállítások. Naponta érkeznek újdonságok.

Fényképezetek, amatőrök

fényképezési cikkeket legolcsóbban a Bernát papírosáruházában szerezhetik be. Cluj, (Kolozsvár) Főter 29. Kérjen árjegyzéket. A világhírű Imperial lemezek gyári lerakata

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Csütörtök

5687. Szíván 16.
1927. június 16.

Chalucok

Soha még realizmus és romantika, eszme és tett nem ölekezett annyira egy hatalmas valóságban egybe, mint a chaluci erőfeszítésben, mely Palesztina terméketlen földjét, verejtek és fáradság árán változtatja át a hajadani Kanaánná. Soha még gyakorlati tevékenységből nem aradt annyi szellemiség és filozófikus lendület, mint a chalucok munkájából, akik ennek a korszaknak legaktuálisabb hősei, mert nem a meddő martirium, hanem az alkotó élet fanatikussai. Szenvedéseken, emberfeletti fájdalomokon keresztül az örök és kollektív öröm világát építik, a munkát emelik arra a piedesztálra, melyen sehol és sohasem állott. A chaluc hisz, szinte vallási rajongással hisz a munkában, amelyben való teljesítő-képessége jelenti számára a társadalmi méltóságot és rangjelzést, a presztízst és megnyugvást, az elszántságot és az öntudatot. Munkájuk politikai tett és politikájuk: a munka, melyen egy új és világ tétlen hatalmasait megdöbentő állami struktúra épül fel, olyan demokrácia, mely az utópisztikus mozdulatlanból a tett és a valóság mozgalmasságába lendült át, hogy ebből ismét új eszmekört indítsion el.

A történelem még nem ismert ilyen államalapítást, nem ismert olyan államelméletet, amely a dolgozóknak adná az összes jogokat és az összes érdemeket; épen ellenkezőleg: az ó- és középkor keleti és nyugati államaiban a dolgozóknak csak a korbács és a rabszolgalánc jutott s az ostromozók kapták a szabadság, jólét, hatalom jutalmát. Ezért forradalom és egyben a legkonstruktívabb rend a chaluciat. Vivmány, amelyet nem kell féltetni politikai eselszövényektől, mert a chalucok kezében van a jövő zsidó állam egész termelési lehetősége, mely független minden spekulációtól, épen ezért megrendíthetetlen és minden válságokon keresztül is életre hivatott.

Éppen ezért a chaluc-szellem ébrentartása és a chaluc-utánpótlás biztosítása a zsidó nemzeti mozgalom egyik legfontosabb feladata. A chalucel áll, vagy bukik Palesztina jövője, sikere, fejlődése.

Ennek a szellemnek ébrentartására és fokozására határozták el a kolozsvári ifjúsági egyesületek, hogy e hó 23-án, csütörtökön este chaluc-estélyt rendeznek, melynek jövedelméből az erdélyi chaluc-alapot teremtik meg. Minden öntudatos zsidónak, legfőbb, legemberibb kötelessége, hogy ezen az estélyen ott legyen!

— B. Karpin Szatmáron. Szatmárról jelentik: B. Karpin, a Keren Hajjeszód berlini delegátusa — mint az Uj Kelet már közölte — erdélyi turnéja közben most Szatmáron időzik. A kiváló szónok sevuót másodnapján délután az istentisztelet keretében a szatmári status quo templomban tartott igen magasröptű előadást, ami által példát statuált arra, hogy a zsidó építőmunkáról szóló közléseket nagyszerűen össze lehet kapcsolni a templomi szószékkel. Legutóbb B. Karpin az elmúlt szombat délután az itteni Mitrachi imaházban szónokolt, azaz, hogy a Mincha ima után a rettentő hőségre való tekintettel az egész gyülekezet az udvarra vonult és szabad ég alatt tartotta meg B. Karpin második jeles templomi előadását. Karpin kitünően ért ahhoz, hogy a zsidó vallás parancsaiból vezesse le a zsidó építőmunka kötelességét és teszi ezt oly módon, hogy a legmélyebb vallási meggyőződés is ri színeket és új mélységet nyer tanítása nyomán, úgy, hogy nincsen oly tórahü gyülekezet, amely nem a legnagyobb megnyugvással és haszonnal hallgathatná meg a kiváló tudóst és szónokot. (s. m.)

azért önzetlen rend-
igazolást nyerjen a

ézményes jólét társa-
gnak, mert ebben a
nyelg önzetlen lehet:
en.

tudják, mert Páris
magért. Innen indult
hogy mindent meg-
negbocsájtani. És Pá-
oz, ha megbocsájtani
a „jóság hete“ arra
ol mulassanak az eme-
nesetre, legalább is
szaság hetét“ rendez-
erre is sor kerül.
kében illő volna meg-
atására, akik az élet
t viselik vállaikon és
emberek többségének,
etleg egy kis jóságot
Salamon László

Belügy- lásának

zója vizsgálta

távol állott bár-
terdektől e titkos
nyilatkozatot Miron
an bankormányzó
lá. Goga mindezt
eltea kéri a minisz-
trikusán azt a meg-
törvényellenes dol-
el vessen véget az
nak.

ius 15. A minisz-
gohához, amelyben
ternek a képviselői
és felvétele ügyé-
vételét. A minisz-
hogy ez a kérdés
tanács elé és később
nek és parlamenti

zénipar

déllyel lehet
an?

nkabérek csökkenté-
kormányának elég
munkásság bőrén

csak részletproblé-
ságának. Mindenütt
utatkoznak, az ex-
lik a verseny, ami
érdekében az egyes
osoknak azt a ki-
hazai széntermelés
kat. Franciaország
bben az irányban
tánsabb bizonyosága
öldi szén behozata-
ngedélyhez köti. A
kén lépett életbe
zénkrízist ki fogja
ésre nézve pedig
ket fog maga után

ajós

herten tökéletes az

derwood

ple irógép

pany, Oradea

— **Mussolini az antiszemitizmusról.** Rómából jelentik: Alexandria zsidó hitközsége, mint azt az Uj Kelet is jelentette, dr. David Pratót, a római egyetem sémita tanszékének professzorát választotta főbírójává. Elutazása előtt Prató professzor Sacerdoti, Róma főbírójának társaságában látogatást tett Mussolini miniszterelnöknél. Az audiencia során Mussolini megelégedését fejezte ki afelett, hogy a külföldi diplomaták jelentése szerint, a Keleten élő olasz zsidók megtartották az olasz állam iránti hűségüket és azt minden alkalommal szívesen manifesztrálják. Ezzel kapcsolatban Prató professzor felhívta a miniszterelnök figyelmét az Egyiptomban élő olasz zsidóság között elterjedt ama hírekre, mintha a fascista Itália kedvezne az antiszemitizmusról. Mussolini felhívta a két főbírót, hogy nevében nyilvánosan jelentsék ki, miszerint a mai olasz rezsim semmilyen körülmények között nem fogja tűrni az antiszemitizmust. Amikor annak idején hírül adták neki, hogy Itáliáról, mint egy antiszemitizmus-államról beszélnék, a leghatározottabban cáfolta meg és pedig több ízben ezeket a híreszteléseket. „Ugy vélem, — mondotta végül — hogy minden efajta híresztelésre legjobb cáfolat Olaszország utóbbi két évének története. Egyetlen számbavehető hang nem hallatszott el a zsidóság ellen s ez mindennél többet mond“.

— **Halálozás.** Junius hó 8-án nagy gyász érte a dési izraelita hitközséget. Majrovits Jakab, a hitközség éveken át volt elnöke, 60 éves korban elhunyt és vele markáns zsidó vezető egyéniség költözött el az élők sorából. 1905-ben, aránylag fiatalon, került az elnöki székbe. Egyike volt azon ritka egyéniségeknek, akik az „oszkim böcörhé cibbur beemmunah“ megjelölésre méltán rászolgálnak. Már megválasztása évében hozzáfogott egy új, monumentális templom építéséhez. Punitásága, szorgalma, munka- és ügyszeretete magával ragadta a jelentős számú kételkedőket is, a szükséges költségösszeg megfizetett áldozatkészséggel előkerült és 3 évvel később az egész hitközség apraja, nagya ujjongva vett részt a gyönyörű alkotás felavató ünnepélyén és adózott őszinte hálával az elnök kivételes egyéniségének. Haton bucsuztatták a kiváló közéleti férfit és mozgalom indult meg az irányban, hogy a templomépítés körül szerzett hervadhatatlan érdemei a templomban elhelyezendő márványtáblán megörökíttessenek.

— **Megszökött és újra elfogott fegyenc.** Bukarestből jelentik: Tegnap délután a doftanai fegyházból 4 fegyenc megszökött. Az őrség üldözöbe vette a rabokat, akik a fogházroda ablakán ugrottak ki és sikerült őket újból elfogni. Egyik fegyenc megsebesült.

— **Feloszlatták a jugoszláv parlamentet.** Belgrádból jelentik: A belpolitikai válság elsimult. A király ma aláírta a parlament feloszlatásáról szóló dekrétumot.

— **Radics ellen merényletet akartak elkövetni?** Zágrábról jelentik: A zágrábi főispáni hivatal egyik tisztviselőjét ma őrizetbe vették, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy merényletet tervezett Radics István parasztpárti vezér ellen.

— **Olasz járőrök határsértése a szlovén határon.** Belgrádból jelentik: A szlovén-olasz határon az olasz járőrök súlyos határsértést követtek el. A fascisták egy osztaga Woheim-Feistritznél átlépte a jugoszláv határt s 29 lövést adott le a jugoszláv határőrség osztagára, mely az olasz járőröknek utját állotta. A lövések nem találtak.

A legnagyobb shimmy sláger: Was macht der kleine Maier?

(Am Himalaja). Mehet jobbra vagy balra, mindenütt ezt hallja. — **Moravetz-kiadás.** 36 leíért mindenütt kapható.

— **Leégett Moszkva egyik városrésze.** Kopenhágából jelentik: Moszkvából érkezett hírek szerint az orosz főváros ugynevezett Pugacsev kerülete ismeretlen okból kigyuladt. Hatszáz ház leégett. Az eddigi adatok szerint huszonöt ember pusztult el a lángokban. Egy gyermekotthonban tizennyolcan szénné égték. A szovjethatóságoknak az a gyanuja van, hogy a tűzvész gyújtogatás munkája. A gyújtogatók pedig ellenforradalmárok, akiknek gyűlölete egyre nő a bolsevista kormány ellen.

— **Északalbániában megöltek négy olasz mérnököt.** Belgrádból jelentik: Puki északalbániai községben a lakosság megölt négy olasz mérnököt, akik az utépítésnél dolgoztak. A jelek arra vallanak, hogy összeesküvésről van szó, amely Achmed Zogu uralma ellen készül.

— **Nyolcszázkilencvenmillió hiteltulépés a budapesti erdészeti hivatal építkezéseivel.** Budapestről jelentik: A Retek-uccai erdészeti hivatal építkezésénél 890 millió hiteltulépés történt. Az építkezés a főváros részortjába tartozik, miért is a belügyminisztérium érlyes rendszabályokra készül, hogy a sorozatos hiteltulépéseket megrendszabályozza.

— **A angol kormány veresége az irországi választásokon.** Londonból jelentik: Az Irországban lezajlott választások végső eredménye, leszámítva a két egyetem szavazatait, amelyek csak holnap válnak ismeretessé, a következő: kormányzópárt 45, a köztársasági párt 44, a munkáspárt 22, a független munkáspárt 12, a gazdapárt 11, a kisebb csoportok pedig 13 mandátumot nyertek. Angol kormánykörökben nagy lehangoltságot keltett a kormányzópárt súlyos mandátum-vesztése.

— **Eljegyzés.** Ehrenfeld Fridus Érszalacs és Lämpel Sándor Szilágykövesd jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Farkas Ferenc leányát Ibolyát Ludus (Mudasról) eljegyezte Weinberger Henrik Genova (Itália). (Mindenkülön értesítés helyett.)**

— **Grünfeld Anselm leányát Hermint eljegyezte Krausz Dávid Targu-Mures és Zelmát Schusztek Géza, Bocsca-Montana.**

— **Megint elítélték a budapesti „Népszava“ egyik munkatársát.** Budapestről jelentik: A büntető törvényszék ma ítélkezett Szőke Lajos, a „Népszava“ munkatársának már régebben megjelent „Proletárok sorakozatok“ című röpiratában foglalt politikai bűncselekménye felett. A törvényszék az állam megbecsülése ellen irányuló vétség címén egy évi börtönrre és ezer pengő pénzbüntetésre ítélte Szőke Lajost. A védő semmiségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

Galgóczy magántanfolyam és Jogiszeminárium

Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. (Baross-utca). Elkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire, alapvizsgákra, szigorlatokra. —

Kitűnő jegyzetek.

— **Élő fákllya Magdeburg uccáin.** Megdöbentő esetet jelentenek Magdeburg városából. Vasárnap este egy Georgi nevű pénztárszolgá ugy akart megvalni életétől, hogy leöntötte magát petróleummal és meggyújtotta. Nagy fájdalmában kifutott az uccára, ahol irtózatoss kiáltások között, egymásután tépte le magáról ruhadarabjait. Az égő, rohanó és kiabáló ember olyan borzalmas látvány volt, hogy az ucca járőkelői közül több asszony elájult. Amikor a kihívott tűzoltók megérkeztek, a szerencsétlen ember már a fájdalomtól és kimerültségtől majdnem meztelenül a járdára esett. Később a mentők is megérkeztek, hogy kórházba szállítsák az öngyilkosjelöltet, aki szállítás közben meghalt.

— **Jövő hétre halasztották a chalucestélyt.** A kolozsvári zsidó ifjúsági csoportok technikai akadályok miatt a ma estére tervezett chalucestélyt jövő hét csütörtökén (1927. június 23.) fogják megrendezni.

* **Teljes üzletfelosztás** miatt hatóságilag engedélyezett végeladás a Reclam textiláruházban főpostával szemben. Összes textilcikknek minden elfogadható árban kiárusítatnak.

— **Tűz martaléka lett a ploesti zsinagóga.** Bukarestből jelentik: Ma éjjel 1 órakor Ploestiben tűz ütött ki, amely elhamvasztotta a zsinagógát.

— **Repülőkatasztrófa két halottal.** Prágából jelentik: Tegnap délelőtt a szlovenszói Verébély mellett lezuhant egy katonai repülőgép. A pilóta és a figyelő azonnal meghaltak.

— **Teljes szakítás Jugoszlávia és Albánia között.** Belgrádból jelentik: Albánia követe Csená bég tegnap megkapta utlevelét és ma elhagyja Jugoszláviát. A valonai, sz kutarii és kortkai jugoszláv konzulok is parancsot kaptak, hogy távozzanak Albánia területéről. Ezzel a diplomáciai szakítás teljessé vált.

A FIATALSÁG SZÉPSÉGÉT ÉS ODESEGÉT
FOKOZNI ÉS MEGŐRIZNI KIZÁRÓLAG A FELŐLMULHATATLAN
PERLE DE PARIS
JOCKEY CLUB
FLEUR D'ELITE
ETOILE DE FRANCE **LADY**
EAUX DE COLOGNE ÉS **ILLATSZER**
HASZNÁLATA UTJÁN LEHET

— **Megnyílt a Cyklamen.** Kolozsvár legélénkebb helyén, a „Newyork“-kal szemben elegáns, világvárosi virágüzlet nyílt meg „Cyklamen“ név alatt. Az új vállalkozás egyik disze a Jókai-ucca üzletsorának.

— **Ismét gazdát cserélt a nagybányai Rényi-üveggyár.** Tudósítónk jelenti: A esődbe került Rényi-féle üveggyár telepét, mint ismeretes, az árverésen a Banca Romaneasca vette meg, inkább csak kényszerből, úgy, hogy a gyár tisztviselőit és munkásait az a veszély fenyegette, hogy az üzemet nem folytatják. Mint értesülünk, most a Weiser-tesztvérek, a „Phönix“ kénsv és vegygyár tulajdonosai vásárolták meg a gyárat a Banca Romaneasca-tól és jelentékenyen kibővítik.

Ma csütörtökön este 11 órakor lesz Cecil B. de Mille világhírű művének a „Volgahajós“-nak sajtóbemutatója a Magyar Színház Mozgóban.

SPORT

Ma délután: Sabaria—KAC-Haggibbor kombinált

A szombathelyi Sabaria kitűnő együttese, amely a magyar profi futballbajnokságban a 3. helyet foglalta el, tegnap este Kolozsvárra érkezett és ma délután 6 órakor a városi sporttelepen mérkőzik meg a KAC és a Haggibbor legjobbjaiból összeállított kombinált csapattal. A Sabaria komplett első garnitúráját küldi a küzdelembe a kolozsvári csapat ellen, amely helyes összeállításban tekintélyes erőt reprezentál és minden bizonnyal meg fogja nehezíteni a Sabarinának az esetleges győzelmet. A KAC-játékosok lelkesedése és rezisztenciája, a Haggibbor játékosainak technikai képzettsége olyan egységet fog alkotni, amely a papirforma szerint biztató kilátásokkal veheti fel a harcát a szombathelyi profik ellen.

A Sabaria összeállítása a következő:

Weinhardt
Prein—Blizenetz
Pesovnik—Sághy—Vámos
Kósa—Mészáros—Stofján—Holzbauer—Buresch

A kombinált csapat a következő csapattal indul a küzdelembe:

Szatmáry—Kajla, Krieshoffer—Schultz, Sternberg, Klein—Glanzman II., Kinigli, Rakitovszky, Róth, Reményi.

A mérkőzés minden bizonnyal a tavaszi futballesezon legszenzációsabb eseménye lesz.

Papir gyári raktár LEPAGE, Kvár, Kérjen ajánlatot!

Egyesült Közlőbank

Devizák

Zürich	.....
Newyork	.....
London	.....
Páris	.....
Milano	.....
Prága	.....
Budapest	.....
Belgrád	.....
Bukarest	.....
Varsó	.....
Bécs	.....
Berlin	.....

Száz lej árf

Dan Severciós körútja.

tegnap inspektor igazgatóságánál. nagyváradi pénzügyes este pedig vissza

Románia

tozása. Bukarest hosszabb idő óta tárgyalásoka mánia ugyanis brüsszeli „Belge hecaire“ pénzintézetét az útján az amortizációs hoffer-féle megállapodást az esőre. A tárgyalat kezdődtek folytatja. Illeték állapotát nem belga csoport az időt akar megáll

A hadikar

ügyigazgatóság fel lapunkat: világot szokor anyagi és morálisban fognak mazva annak nitási névsor csak most állírtéseket anna fogják kifizet

Június 18.

forgalmi adózépértékek. A „L'Official“ je a pénzügymin a luxus- és fipított középérlapban megjelének életbe vényüket. A szünik az edd forgalmi adók vállalatok. A szer életbeléptesz vámhivat

A bánáti

betéti és kihé várról jelentik iparral dolgozó év folyamán, levőleg erős k jelentett. A kamatokat, a visszszámító a magas bank hónapokban t szerzett külföldi pénzpiacokon lönösen Teme változás arra

Közgazdaság

Tőzsde

A piac lanyha, üzlettelen. Főleg kínálat.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3275—3285	—	—	491	3275	11034	13676	649 ³ / ₄	1923 ¹ / ₂
Newyork ...	169 ¹ / ₂ —170	520	520	2553	170	57370	71090	3376 ¹ / ₂	—
London	826—828	252562	252570	12402	826	2786 ¹ / ₂	3453	16405	48568
Páris	670—680	2036 ¹ / ₄	2036 ¹ / ₄	—	667	2247 ¹ / ₂	2784 ³ / ₄	13235	39162
Milano	945—950	2895	2897 ¹ / ₂	142 ³ / ₄	945	3205	3970 ¹ / ₂	18875	557
Prága	504—506	1540	1539 ¹ / ₂	—	504	169925	2105 ¹ / ₂	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	2970—2980	9065	9065	—	29 ³ / ₄	—	12383	589	—
Belgrád	—	91350	91350	—	300	1008	124937	5937	176
Bukarest ..	—	308	307 ¹ / ₂	1515	—	341 ¹ / ₂	423 ¹ / ₄	2020	—
Varsó	—	5810	5810	—	1890	6420	79 ¹ / ₈	37760	—
Bécs	2380—2390	7317	7317 ¹ / ₂	—	2390	8070	—	473	—
Berlin	4030—4040	12320	12320	—	4030	13597	16844	79987	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 307¹/₂, Páris 1515, Budapest 341¹/₂, Bécs 423¹/₄, Prága 2020.

Dan Sever pénzügyi államtitkár inspekciós körútja. Dan Sever pénzügyi államtitkár tegnap inspekciót tartott a kolozsvári pénzügyigazgatóságnál. Az államtitkár csütörtökön a nagyváradi pénzügyigazgatóságot látogatja meg, este pedig visszautazik Bukarestbe.

Románia 48 millió frankos belga tartozása. Bukarestből jelentik: A román fővárosban hosszabb idő óta két belga pénzügyi tekintély folytat tárgyalásokat illetékes kormánytényezőkkel. Románia ugyanis 48 millió belga frankkal tartozik, a brüsszeli „Belgo—Argentine” és a „Credit-hypothecaire” pénzügyintézeteknek. A két intézet most megbízottjai útján javaslatot terjesztett a kormány elé, az amortizációs belga kölcsönt a Skoda- és Ringhoffer-féle megállapodáshoz hasonlóan változtassák át konszolidált államkötvényekben fizetendő kölcsönre. A tárgyalások már az Averescu-kormány alatt kezdődtek és az új pénzügyminiszter most folytatja. Illetékes körök úgy vélik, hogy a megállapodást nem fog lehetni létrehozni, miután a belga csoport az állampapírok beváltására rövidebb időt akar megállapítani a kibocsátás határidejénél.

A hadikárok kifizetése. A kolozsvári pénzügyigazgatóság az alábbi sorok közlésére kérte fel lapunkat: A sajtóban egy névsor látott napvilágot azokról, akik a háborúban szenvedett anyagi és morális veszteségek miatt kártalanításban fognak részesülni. Fel vagyunk hatalmazva annak a közlésére, hogy a hadikártalanítási névsor még nem teljes és azt a bizottság csak most állítja össze. A megszavazott kártérítéseket annak idején a pénzügyigazgatóságok fogják kifizetni.

Június 18-án lépnek életbe a luxus- és forgalmi adók lerovására megállapított középértékek. Bukarestből jelentik: A „Monitorul Oficial” június 16.-iki száma közölni fogja a pénzügyminiszter 142.511. számú rendeletét a luxus- és forgalmi adók lerovására megállapított középértékeinek jegyzékét. A hivatalos lapban megjelenő középértékek június 18-án lépnek életbe és szeptember 18-án vesztik érvényüket. A rendelettel egyidejűleg tehát megszűnik az eddigi rendszer, hogy a luxus- és forgalmi adókat a számlák alapján röjikké le a vállalatok. A pénzügyminisztérium az új rendszer életbeléptetéséről már értesítette is az összes vámhivatalokat és pénzügyigazgatóságokat.

A bánati pénzügyintézetek leszámították a betéti és kihelyezési bankkamatokat. Temesvárról jelentik: A bankkamat kérdése a fejlett iparral dolgozó Bánátban, különösen az elmúlt év folyamán, amikor a romániai pénzügyi tudvalevőleg erős krízissel küzdött, súlyos problémát jelentett. A vállalatok nem bírták a magas kamatokat, a jegybank által nyújtott minimális visszleszámitolási kvóta pedig nem ellensúlyozta a magas bankkamatok kialakulását. Az utóbbi hónapokban több bánati vállalat és tőkecsoport szerzett külföldi kölcsönöket a magyar és osztrák pénzügyi piacokon és így a pénzügyi feszültség különösen Temesváron lényegesen enyhült. Ez a változás arra készítette a pénzügyintézetek vezetőit,

hogy egységesen rendezzék a betétkamatláb kérdését. Egyik legutóbbi értekezleten, mint értesülünk, a Banca Nationala igazgatója is részt vett és ezen alhatározta, hogy a betétkönyvi kamatot 12—14, a folyószámla betétek kamatját 7 százalékban állapítják meg egységesen. A határozat alapján a kihelyezési kamatokat is leszállították a pénzügyintézetek.

Nagyobb visszleszámitolást kapnak az erdélyi pénzügyintézetek a Nemzeti Banktól. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium tanulmányi bizottságának véleményezése alapján a Banca Nationala elhatározta, hogy az erdélyi pénzügyintézeteknek nagyobb összegű visszleszámitolást fog nyújtani, de azzal a feltétellel, hogy a Nemzeti Banktól kapott pénz kihelyezéséért 14 százaléknál nagyobb kamatot nem szedhetnek.

A mezőgazdasági adók kiméletes behajtására adott ki rendeletet a kormány. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, hogy a mezőgazdasági adók behajtását az új termés betakarításáig a legnagyobb kimélettel eszközöljék. Az államtitkár ugyanakkor körrendeletet bocsátott ki a pénzügyigazgatóságokhoz, utasítva őket, hogy a hadiözegek és árvák és hadirokkantak nyugdíjait késedelem nélkül utalják ki anélkül, hogy tőlük adókat kifizetését igazoló nyugták bemutatását követelnék.

Eredménytelenül zárult a salzburgi gazdasági konferencia. A salzburgi konferencián résztvevő román delegáció közölte, hogy a többi államok kiküldöttjei csak a Daves-tervben megállapított kártérítést ismerték el és megtagadták a Románia által a bukaresti béke alapján okozott károkért bejelentett kártérítés elismerését. A román delegáció erre kijelentette, hogy így minden vita fölösleges, mire a konferencia eredmény nélkül ért véget.

Segélyben részesítik a magyarországi hadikölcsönkötvény-tulajdonosokat. Budapestről jelentik: A hadikölcsönök valorizációja kérdésében illetékes helyről nyert értesülés szerint a magyar kormány álláspontja továbbra is az, hogy a valorizáció keresztülvihetetlen, mert a magyar állam pénzügyi helyzete ezt nem bírja meg. A Bethlen-kormány azonban öszre segélyben fogja részesíteni a rászoruló kötvény-tulajdonosokat. Az illetékes hatóságok most állapítják meg, hogy kinek mekkora segélyeket adjanak. Elsősorban azok jönnek számításba, akik vagyonuk nagy részét bebizonyítottan hadikölcsönökbe helyezték el.

Konferenciára ülnek össze az európai bankjegykibocsátó intézetek vezetői. Londonból jelentik: Az európai bankjegykibocsátó intézetek vezetői július elején Newyorkban konferenciát tartanak, amelyen résztvesznek Normann Anglia, Schacht Németország és Rist Franciaország részéről. A konferencia elnöke Strong, a Federal Reserve Bank elnöke lesz, akinek betegsége miatt tartják a konferenciát Amerikában.

Cyklamen

virágüzlet megnyílt

Strada N. Jorga (Jókai-utca) 2.
a Newyork szállodával szemben

Róth

cipésznél
Szép-u. 8. sz.
alatt készülnek
a legújabb
divatú
cipő-
különleges-
ségek

Zsák és ponyva

eladás és kölcsönzés.
Kárpitos kellékek, zsinegek,
kertiernyők, szalmazsákok
Boskovics József, Cluj
Str. Regina Maria 15. Telefon 910.

UJ KELET
KÖNYVOSZTÁLYA
Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Könyvek,

amiket mindenkinek olvasni kell:

Hatvany Lajos: Urak és Emberek I-II.	510
Maxim Gorkij: Az Artamonovok.....	280
Kosztolányi Dezső: Édes Anna	250
St. Zweig: Amok	250
Zsolt Béla: Házassággal végződik	320
Nagy Endre: Lukits Milos kalandjai	160

Nemcsak a
kereskedőknek,

hanem az
**iparosoknak
gyárosoknak**

is fontos a

Vámtarifa

ismerete, mert ennek alapján kell kiállítani a luxus- és forgalmi-adó bevallási nyilatkozatokat.

A Dr. Bereczky-féle

Vámtarifa

pontosan és áttekinthetően közli az erre vonatkozó törvényt,

ára 350 lei

Kapható Clujon az Uj Kelet könyvosztályában. — Máramarosszigeten: Fried Miksa, Str. Sincai No 36. — Oradea-maren Blum Zsigmond, Str. Vlaicu 51.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés lezárásig csak egy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Zeneileg képzett lyrai tenor, elsőrendű kántor, a nagyművekre előimádkozói állást keres nagy hiteközségnél, ahol esetleg korussal rendelkeznek, szíves megkereséseket „Rosenblatt tanítvány” jellegre a kiadóba kér.

Kitűnő karban tartott hatüléses Daimler luxusautó eladó. Farkas Ernő, borkereskedő, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 21.

2734

Legjobban tisztít
férfi szalma-
és panama-

kalapokat
FEHÉR.

Str. Memorand. 21
(v. Unió-u.)

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel, Strada Ratiu (v. Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Jabenita sósfürdőn כשר vendéglő június 15-én megnyílik.

Üzletfelosztás miatt egy jókarban levő négyüléses autó igen jutányosan eladó. Értekezhetni dr. Sebestyén és dr. Fischer ügyvédek irodájában, Piata Unirii 20. sz. alatt.

Kereskedelmi végzett fiatalember állást keres. Cim a kiadóban.

Monostori-uton kiadó egy szoba 2 fiatalembernek. Cim a Kadima nyomdában Str. Baron L. Pop 10.

Tennis-nadrág 500 L. Vászon-öltönyök Lüster-saccók

NEUMANN M. Cluj férfi- és
fiu-ruha áruhaza,
Piata Unirii 14.

Meneküljön amíg lehet a tudatlanság homályából. Eljön az idő, mikor már képtelen lesz új benyomások szerzésére. Az Ex Libris könyvismertető folyóirat pompásan elkalauzolja önt. Négy nyelven jelenik meg. Kérje azonnal egy 20 lejes próbaszámát Lepage-tól, Cluj.

Redőny

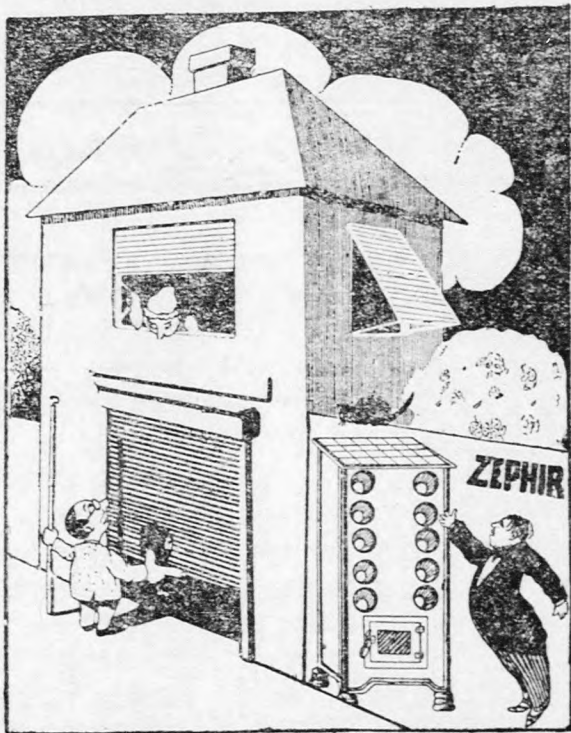
és kályhagyára
Szántó Dezső és Fia

Oradea, Str. Marasesti 8.

Acéllemez redőnyök, esslingeni faredőnyök. Napellenző szerkezetek, szabadalmazott

„ZEPHIR” kályhák

Redukált árak. Kérjen árjegyzéket.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Cluj, Piata Unirii 7. szám. — Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. Saját tőkéi 77 millió lej. — Affiliált intézetei: Tordaaranyos-Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Keresztúron, Szászregényvidéki Takarékpénztár és Hitel r.-t. Szászregényben és népbank r.-t. B.-hunadon. Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. Engedélyezett devizahely. Áruaktárai a vasut mellett.

Szováta fürdőn a mult évben megnyílt s kitűnően bevált כשר ארטה uri panzio a villa SPERANZA-ban lényeges átalakításokkal, ezidén már
június havában megnyílik.

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem.

Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad dr. Krausz Józsefné, főrabbiné, Dicsőszentmárton (Dicsőszentmárton)

„Brennabor” gyermek kocsi

volt és marad
a legjobb.

Kizárólag kapható

Herkules Áruház
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 12.

Árjegyzék díjtalan. — Vízonteladók nagy kedvezmény

Alapított 1874.

Reich B. Károly Fiai
Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilott és gerebenezett kenderek
Gazdasági kötélárak
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák
stb.

Hirdessen az Uj Keletben

Pöstyén

(Czechoslovakia)
UTIRÁNY:

Halmi-Zsolna-Pöstyén vagy Budapest-Pöstyén (közvetl. kocsis)
A kárpátokban 1000 méteres mélységből előtörő meleg (68° C) kéniszapthermák: isiász, köszvény, rheuma és női bajoknál pántalan hatásuk. Gyönyörűen kiépített modern fürdőhely. A Thermia Palace az összes fürdőkkel egybeépült a legnagyobb kényelmet nyújtja. — Grand Hotel Royal, Pro Patria népszanatórium etc. Napi pensio lei 230 — feljebb. Információval szolgál: SINGER LÁSZLÓ gyógyszerész, Timisoara II., Str. Tegle (Vécsey-u.) 2.

10 válogatott könyv

Gyönyörű regények, szindarabok, értékes tanulmányok, Palesztina, Egyiptom részletes leírása az

Uj Kelet könyvsorozatában:

Az olcsó könyvescsoportba tartoznak:

- Szabó Imre: Zsidó Almanachja (1927)
Ignotus: Olvasásközben, tanulmányok
Dosztojevszkij: A főinquisitor, regény
Kassák Lajos: Misilló királysága, regény
Wilde Oszkár: Az emberi lélek a szocializmusban
Blicher Clausen: Heine Inga, regény
Tábori Róbert: A negyvenéves férfi, regény
Schopenhauer: A szerelem metafizikája
Zoltán Sándor: Örvény, dráma
Ben Ami: Palesztina—Egyiptom utmutató.

A szenzációs könyvsorozat a a — portóköltésén kívül — százhusz lej. Megrendelhető levelezőlap útján az Uj Kelet könyvszerkesztésében (Cluj, Strada Baron L. Pop 10.) Kolozsvári olvasóink az Uj Kelet kiadóhivatalában vehetik meg a sorozatot, levél, vagy telefon-rendelésre hához küldjük.

A legkiválóbb
**Peerless gloss-
Apretura,
Talppolitur,**

valamint minden cipész-
iparhoz szükséges vegyi
termékek a

MERCUR
készítmények.

Gyártja:
Rozák és Sámson

Cluj, Str. Regina Maria 9.
Telefon 7-49. — Kapható
minden jobb bőrüzletben

Fájós, beteg lábaknak

PODOL

lábapoló s lábizzadás elleni krém valóságos áldás
Hatása bámulatos, kezelése egyszerű. Az egyetlen lábapoló, mely mindenféle lábbántalmat azonnal és tökéletesen megszüntet. Csodás hatását ezer köszönőlevél igazolja, mert nincs az a lábfájás, legyen az izzadással járó, vagy égető érzés, pöfedség, láb dagadása, hogy az egy kura betartása után meg ne szűnjön. Hatásának titka, egyuttal óriási előnye zsíros tartalma, melynél fogva hatása állandó, nem igényel mindennapos kezelést. Kenje be csak egyszer lábát Csanda-féle Podollal s lábizzadása azonnal megszűnt, lába visszanyeri rendes puhaságát, üde, friss lesz, járhat, dolgozhat, sportolhat vele, nem éri, hogy cipő van a lábán, tyukszemképződésnek elejét veszi, megvédi a megfagyástól és a dagadástól. Ne kísérletezzen különféle szerekkel, a Podol minden lábbántalmat biztosan megszüntet. Egy doboz ára 35 — lej, utasítás mellékelve. — Kapható minden gyógyszerárban, drogueriarban. Készíti Csanda Gyógyszerár, Oradea. Postai szétküldés, 3 doboz rendelésnél bérmentve. — Utánzatoktól óvakodjunk

Ki képvisel

Tipikus gálutakadnak pártok és a zsidóságot egy kétezni és azt hiszik, jelszavakkal, vagy alamizsnával el tudatos és önálló Választási Blokk, amely politikailag és zsidó programot ad sőt úgy látta megciális zsidó érdekek párttal kötött kartamentbe, a magyarták is azt hiszik, vesznek fel, úgy erdélyi zsidóság egy részét saját list

Erdély öntudatvezetheti félre aznak szánt akció. A jól tudjuk, hogy a nem kifejezett z parlamentbe, sohasnek a zsidóság életlekötelezve érzik vagy politikai csoportban, amelynek jegHa a zsidóság más képviselőket juttat csak azt jelenti, lett, de korántsem ságnak parlamenti

Erdély zsidóság létérdeke, hogy egytunhoz juttasson, lyezve érezzék m kekkel szemben, h legyenek, akik a z minden olyan esetl vagy materiális ér emeljék tiltakozó, ment tribünjéről. kétségbevonni, hog sulyos atmoszféráb zsidó érdekek, amel és anyanyelvi kapmán a husába v madják meg val országnak.

És kitől várha ciális zsidó érdekegyen a törvényho magunktól? Nincs mániának, amely nyomás sulya alatt zsidóság, amely es áramlatok tengere való küzdelmet és osztály, amelyen olyan sulyos rést zsidóságon, amely tek koldusbotra a gal kombinált ant áldozataiképen.

Iskoláinkat a katasztrófális helyságunkat veszélye rendelkezések és ből újra választás kell ragadjuk az viselőket juttassu veszélyben forgó érdekekért készül

Az ilyen képmás pártok táb